

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI NADZWYCZAJNEJ

DO SPRAW ZMIAN W KODYFIKACJACH

(NR 98)

z dnia 8 lipca 2015 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 98)

8 lipca 2015 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, obradująca pod przewodnictwem posła **Witolda Pahl** (PO), przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

- sprawozdanie podkomisji stałej do spraw nowelizacji Kodeksu pracy oraz Kodeksu postępowania administracyjnego o przedstawionym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekcie ustawy o zmianie ustawy–Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (druk nr 3288);
- sprawozdanie podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego o senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 2682);
- sprawozdanie podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów (druk nr 3432);
- sprawozdanie podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego (druk nr 2361).

W posiedzeniu udział wzięli: **Irena Wóycicka** sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP wraz ze współpracownikami, **Jerzy Kozdroń** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Mariusz Haładyj** podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki wraz ze współpracownikami, **Radosław Mleczek** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Hanna Kowalewska** naczelnik wydziału w Departamencie Podatków Dochodowych od Osób Prawnych Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Marek Michalak** rzecznik praw dziecka wraz ze współpracownikami, **Jan Kremer** i **Gabriela Ott** członkowie Krajowej Rady Sądownictwa, **Roman Rewald** prezes Centrum Mediacji przy Konfederacji Lewiatan, **Jerzy Książek** prezes Polskiego Centrum Mediacji wraz ze współpracownikami oraz **Grzegorz Frączek** dyrektor Ośrodka Mediacji Fundacji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sylwia Chojecka** i **Agnieszka Grybska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Bogdan Cichy**, **Tomasz Czech**, **Krzysztof Karkowski**, **Magdalena Klorek**, **Łukasz Nykiel**, **Piotr Podczaski**, **Urszula Sęk** i **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dzień dobry państwu. Otwieram posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Chciałem bardzo serdecznie przywitać panią minister Irenę Wóycicką z Kancelarii Prezydenta RP, rzecznika praw dziecka – pana ministra Marka Michalaka, pana ministra Mariusza Haładyja z Ministerstwa Gospodarki, pana ministra Radosława

Mleczkę. Witam również przedstawiciela wnioskodawców – panią poseł Magdalенę Kochan. Witam wszystkich państwa.

Zapropnuję na początek zmianę porządku dziennego. Jest to wynik ustaleń z uwagi na kolizję posiedzeń i konieczność obecności na naszym posiedzeniu części osób, które są jeszcze poza gmachem. Stąd propozycja, abyśmy w pierwszej kolejności przystąpili do punktu trzeciego, a więc rozpatrzenia sprawozdania podkomisji stałej do spraw nowelizacji Kodeksu pracy oraz Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. druku nr 3288. W drugiej kolejności przystąpilibyśmy do rozpatrzenia sprawozdania podkomisji z druku nr 2682, następnie druk nr 3432, a więc zmiana ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów. Jako ostatni, jeśli Komisja wyrazi na to zgodę, rozpatrywany będzie punkt: sprawozdanie podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego (druk nr 2361). Nie słyszę sprzeciwu wobec zaproponowanej zmiany porządku dziennego, a więc przystępujemy do rozpatrzenia punktu pierwszego, druk nr 3288. Bardzo proszę, udzielam głosu przedstawicielowi wnioskodawców. Bardzo proszę, pani minister. Proszę o przedstawienie...

Sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Irena Wóycicka:

Prac podkomisji, jak rozumiem?

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Skrótowo, tak. Bardzo proszę. To znaczy celu ustawy.

Sekretarz stanu w KPRP Irena Wóycicka:

Całości ustawy, dobrze. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, zasadniczym celem prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw jest wprowadzenie rozwiązań ułatwiających godzenie ról zawodowych i rodzinnych. Większość dzieci wychowuje się w rodzinach, w których obydwój rodziców pracuje. Z najróżniejszych badań, przeprowadzonych ostatnio również przez Kancelarię Prezydenta wynika, że kwestia godzenia ról zawodowych i rodzinnych jest dla tych rodzin jedną z najtrudniejszych i najpoważniejszych barier, z jednej strony dla aktywności zawodowej obojga rodziców, a z drugiej strony wpływających również na podejmowanie decyzji o rodzicielstwie. Stąd projekt całkowicie wpisuje się w dotychczas prowadzoną politykę rodzinną i jest kolejnym krokiem, który ma ułatwić podejmowanie decyzji o rodzicielstwie.

Projekt odnosi się przede wszystkim do przepisów dotyczących urlopów macierzyńskich i rodzicielskich, bazując na dobrych rozwiązaniach, które zostały wprowadzone w 2013 r. Rozszerza on zakres beneficjentów korzystających z urlopów rodzicielskich i macierzyńskich o tych ojców, którzy dotychczas nie mogli wymieniać się z matkami dzieci, a dotyczy to sytuacji, w której ubezpieczenia są krzyżowe, tzn. jedno z rodziców ma ubezpieczenie jako pracownik, a drugie jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Po drugie, wydłuża również okres, w którym ojcowie mogą korzystać z urlopu ojcowskiego z roku do dwóch lat, dzięki czemu urlopy rodzicielskie i ojcowskie przestają się na siebie nakładać i można w ten sposób wydłużyć okres urlopu. Przewiduje możliwość proporcjonalnego do wymiaru czasu pracy wydłużania urlopu rodzicielskiego w sytuacji, kiedy urlop rodzicielski łączony jest z pracą w niepełnym wymiarze czasu pracy oraz możliwość wykorzystania 16 tygodni urlopu rodzicielskiego w okresie do końca roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6 lat, a więc chodzi o ewentualne objęcie płatnym urlopem również początków szkoły, kiedy na ogół rodziny przeżywają różne trudności organizacyjne.

Analogicznie projekt ustawy wprowadza także podniesienie granicy wieku dziecka, w którym można korzystać z urlopów wychowawczych również do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy 6 lat. Projekt wydłuża też okres składania wniosków o urlopy, tam gdzie jest to możliwe, z 14 do 21 dni. Była to przede wszystkim prośba pracodawców, ale środowiska rodzicielskie też nie widziały z tym wielkiego problemu. Chodzi o to, żeby pracodawcy mogli łatwiej dostosować się do sytuacji i przeprowadzić odpowiednie działania organizacyjne, które pozwolą zabezpieczyć ciągłość pracy w zakładzie pracy.

Ponadto przewiduje się również możliwość wykorzystania dwóch dni wolnych od pracy dla osób wychowujących dzieci do lat 14 nie tylko jak dotychczas w postaci dwóch dni, ale jeżeli pracownik złoży takie oświadczenie, to także w postaci godzinowej.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, pani minister. Chodziło nam o zapoznanie się z głównymi motywami. Myślę, że w trakcie procedowania część z państwa, która nie zapoznała się jeszcze dokładnie z projektem będzie miała taką okazję. Bardzo dziękuję, pani minister. Oddaję głos przewodniczącemu podkomisji, panu posłowi Stanisławowi Szwedowi. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani minister zwolniła mnie już z objaśniania, czego dotyczy projekt, ale kilka słów o pracach podkomisji, jako że byliśmy dosyć zdeterminowani, jeśli chodzi o prace nad zmianami w Kodeksie pracy. Jednak mieliśmy również związane z tym problemy, które musieliśmy uwzględniać w naszych pracach. Równolegle z pracami nad k.p. w Sejmie procedowana były ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Musieliśmy brać to pod uwagę. Jednocześnie przyjęliśmy zmiany w k.p. dotyczące umów o pracę na czas określony, jak również w ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustawach wprowadzające tzw. świadczenie rodzicielskie w wysokości 1000 zł. To spowodowało, że musieliśmy je też brać pod uwagę. Część poprawek, które były zgłaszane w trakcie prac podkomisji, dotyczyła tej kwestii.

Wykreśliliśmy również z projektu te przepisy, które były bądź to kontrowersyjne, bądź nie udało się wypracować dobrego rozwiązania w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej oraz Biurem Legislacyjnym. Chodziło m.in. o zmiany dotyczące różnych form elastycznej organizacji czasu pracy dla pracowników pełniących obowiązki rodzinne, jak również tzw. dyskryminacyjnego traktowania pracowników – to wyłączyliśmy. Skreśliliśmy też zmianę dotyczącą przerw na karmienie dzieci do 2 roku życia. Wątpliwości zgłosiło Ministerstwo Zdrowia, stąd nie mieliśmy już czasu na ponowne przygotowanie zmian. Nie uwzględniliśmy wniosków służb mundurowych: Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, dotyczących innych regulacji urlopu rodzicielskiego jako wykraczające poza zakres materii, która została nam przedstawiona. Byłoby również trudno wprowadzić te zmiany, gdy jesteśmy zdeterminowani czasem.

Inne zgłaszane poprawki były doprecyzowujące, legislacyjne, jak i redakcyjne. Bardzo serdecznie dziękuję za ogromny wkład pracy MPiPS, naszemu Biuru Legislacyjnemu i Kancelarii Prezydenta, bo dzięki temu możemy dzisiaj przedstawić sprawozdanie. Wnoszę w imieniu podkomisji o przyjęcie sprawozdania.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Bardzo proszę, pan minister Radosław Mleczko.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Radosław Mleczko:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, czuję się w obowiązku poinformowania krótko Wysokiej Komisji, że w trybie konsultacji wstępnego projektu sprawozdania podkomisji, o czym wspominał już pan przewodniczący Szwed, wpłynęły uwagi m. in. Ministra Obrony Narodowej. Natomiast dziś do ministra pracy i polityki społecznej wpłynęły również uwagi ministra spraw wewnętrznych związane ze specyfiką pełnienia służby przez funkcjonariuszy, która w ocenie ministra spraw wewnętrznych nie przewiduje możliwości obniżania wymiaru czasu służby. Uwagi dotyczą Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, a także Biura Ochrony Rządu, o czym chciałem poinformować Wysoką Komisję ze względu na rangę i znaczenie urzędów, które skierowały uwagi do ministra pracy i polityki społecznej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Jest też zapowiedź zgłoszenia poprawek, więc bardzo proszę wnioskodawców o trzymanie ręki na pulsie, bo przystępujemy już do procedowa-

nia. W pierwszej kolejności rozpatrzmy punkty dotyczące Kodeksu pracy. Sprzeciwu nie słyszę.

W związku z tym, czy są uwagi do tytułu? Uwag brak.

Art. 1 pkt 1? Brak uwag, przyjęty.

Pkt 2? Przyjęty.

Pkt 3? Przyjęty.

Pkt 4? Również przyjęty wobec braku sprzeciwu.

Pkt 5? Przyjęty.

Pkt 6 w art. 1? Przyjęty.

Pkt 7? Przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 8? Nie ma, przyjęty.

Pkt 9?

Posel Stanisław Szwed (PiS):

Jest sygnalizowana poprawka.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Tak, bardzo proszę. Czy do pkt 9? Nie ma.

Pkt 10? Przyjęty.

I teraz pkt 11.

Zastępca dyrektora Biura Polityki Społecznej KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Chcielibyśmy zgłosić poprawkę do pkt 11, do art. 180 § 16. Generalnie przepis dotyczy trybu udzielania urlopu na pisemny wniosek pracownika-ojca wychowującego dziecko albo pracownika-innego członka najbliższej rodziny. Niestety podczas prac podkomisji zaistniały dwie pomyłki. Po pierwsze, nie ma odesłania do § 12, które również powinno się tu znaleźć, więc w tym momencie konsumujemy je odsyłając do § 11–15. Poza tym uzupełniamy przepis o stwierdzenie, że do wniosku dołącza się dokumenty określone w przepisach aktu wykonawczego. Na tym polega poprawka.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo pani dziękuję. Czy ktoś z państwa posłów? Zwracam się do...

Posel Stanisław Szwed (PiS):

Jest akceptacja dla poprawki.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Tak? Jest akceptacja. Pytanie do Biura Legislacyjnego. Nie ma uwag. Rozumiem, że Komisja przyjęła pkt 11 z poprawką. Nie słyszę sprzeciwu, więc wracamy do procedowania.

Czy są uwagi do pkt 12? Nie ma, przyjęty.

Pkt 13? Również przyjęty.

Pkt 14? Także przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 15? Tak, bardzo proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Aleksandra Wolna-Bek:

Szanowni państwo, w pkt 15 proponujemy korektę redakcyjną polegającą na zmianie brzmienia przepisu tak, aby zamiast liczby mnogiej używać liczby pojedynczej i mówić o urlopie w wymiarze, o którym mowa w § 1. Na tym polega poprawka.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Rozumiem, że nie ma sprzeciwu wobec poprawki. Ona musi zostać przejęta czy ma charakter redakcyjny? Dobrze, więc przyjęliśmy pkt 15 w brzmieniu określonym przez Biuro Legislacyjne. Dziękuję, panie marszałku, za pomoc.

Czy do pkt 16 są uwagi? Nie ma, przyjęty.

Czy do pkt 17 są uwagi? Przyjęty.

Pkt 18? Również przyjęty.

Pkt 19? Brak uwag, przyjęty.

Pkt 20? Nie ma sprzeciwu, przyjęty.

Pkt 21? Przyjęty.

Pkt 22? Stwierdzam przyjęcie.

Pkt 22a? Przyjęty.

Pkt 22b? Przyjęty.

Pkt 23c? Także przyjęty.

Pkt 22d? Przyjęty.

Pkt 22e? Brak sprzeciwu, przyjęty.

Pkt 22f? Przyjęty.

Pkt 22g? Brak uwag, przyjęty.

Pkt 23? Przyjęliśmy.

Pkt 24? Brak sprzeciwu, przyjęty.

I pkt 25? Stwierdzam przyjęcie.

Przystępujemy do rozpatrzenia art. 2, a więc zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela.

Czy są uwagi do art. 2? Nie ma, przyjęliśmy.

Art. 3, ustawa o Policji. Czy są uwagi do pkt 1?

Zastępca dyrektora biura KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Chcielibyśmy zgłosić poprawkę.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Do pkt 1 w art. 3? Tak, właśnie widzę, że raczej do pkt 4.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie ma, stwierdzam przyjęcie również tego punktu.

Pkt 3? Również przyjęty.

Bardzo proszę, czy są uwagi do pkt 4? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora biura KPRP Anna Tyśkiewicz-Mazur:

Chcielibyśmy zgłosić poprawkę do pkt 4, do art. 121a ust. 2. Mamy sytuację, że też niekonsekwentnie i błędnie odesłaliśmy do przepisu Kodeksu pracy, więc chcielibyśmy poprawić odesłanie. Jednocześnie chcielibyśmy zgłosić analogiczną poprawkę do pozostałych zmian dotyczących ustaw mundurowych, czyli do art. 4, 5, 9...

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Będę prosił, aby zgłaszać to w trakcie procedowania, bo umożliwi nam to płynną pracę, ale oczywiście dziękuję za awizowanie poprawek. Stwierdzam, że wobec braku sprzeciwu pkt 4 w art. 3 został przyjęty w tym brzmieniu. Tak, brak sprzeciwu, panie przewodniczący?

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Proponuję przyjmować jednak artykułami, bo nie ma potrzeby poszczególnych punktów i według mnie powinniśmy przyjąć poprawki jednym blokiem, bo dotyczą one tego samego tematu, czyli służb mundurowych. Tak też procedowaliśmy w podkomisji, będzie nam wtedy łatwiej.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Łącznie wszystkie poprawki...

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Tak, bo one dotyczą tego samego.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

A więc również do art. 4 pkt 3 itd.?

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Zwracam się do Biura Legislacyjnego: Czy nie ma przeszkód dla takiego procedowania?

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Bogdan Cichy:

Jeżeli wolno, to prosilibyśmy państwa o przyjęcie poprawki nr 2, która wprowadza zmiany...

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Rozumiem, czyli to jest wprowadzenie poprawek do wszystkich ustaw pragmatycznych według tych zasad. Zwracam się do państwa posłów, czy poprawka jest zrozumiała i czy nie ma sprzeciwu wobec takiego procedowania? Nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzam więc, że poprawka nr 2 odnosząca się do określonych w niej jednostek redakcyjnych, a powodująca te same konsekwencje, została przyjęta. Bardzo proszę o ewentualną asekurację ze strony Biura Legislacyjnego w trakcie prac nad sprawozdaniem. Dobrze, a więc przyjęliśmy zmianę nr 4.

Art. 4 pkt 1? Brak uwag.

Pkt 2? Także przyjmujemy.

Pkt 3 objęty poprawką został już przyjęty.

Art. 4a przyjmujemy w całości. Nie ma uwag, przyjęliśmy.

Art. 5 również w całości? Jest zgoda, przyjęliśmy.

Czy są uwagi do art. 6? Przyjęliśmy.

Art. 7? Brak uwag, stwierdzam przyjęcie.

Czy są uwagi do art. 8? Nie ma, przyjęty.

Czy są uwagi do art. 9 w całości? Nie ma, przyjęty.

Czy są uwagi do art. 10? Nie ma, stwierdzam przyjęcie art. 10.

Czy są uwagi do art. 11? Nie ma, przyjęty.

Art. 12? Stwierdzam przyjęcie.

Art. 13? Wobec braku sprzeciwu przyjęty.

Art. 13a? Przyjęty.

Art. 14? Również przyjęty.

Art. 15? Przyjęty.

Art. 16? Brak sprzeciwu, stwierdzam przyjęcie.

Art. 17? Również przyjęty.

Art. 18? Przyjęty.

Art. 19? Brak uwag, przyjęliśmy.

Art. 20? Przyjęty.

Art. 21? Brak uwag, przyjęty.

Art. 22? Przyjęty.

Art. 23? Także przyjęty.

Art. 24? Brak uwag, przyjęty.

Art. 25? Stwierdzam przyjęcie.

Art. 26? Przyjęty.

Art. 27? Brak uwag, przyjęty.

Art. 28? Przyjęty.

Art. 29? Nie ma uwag, przyjęty.

Art. 29a? Przyjęty.

Art. 30? Również przyjęty.

Art. 31? Przyjęty.

Art. 32? Przyjęty.

Art. 32a? Przyjęty.

Art. 33? Nie ma uwag, przyjęty.

W związku z tym przystępujemy do głosowania nad całością. Jeszcze Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę, panie mecenasie.

Legislator Bogdan Cichy:

Chcemy się do państwa zwrócić z już standardową prośbą o upoważnienie Biura do ewentualnej adiustacji. Jeżeli w przygotowaniu ostatecznej wersji sprawozdania dostrzeglibyśmy jakieś drobne błędy o charakterze adiustacyjnym, to żebyśmy mogli je usunąć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Oczywiście, blankietowa zgoda, zresztą zwyczajowa, ale nie potwierdzona regulaminem Sejmu. Natomiast nie słyszę sprzeciwu, więc oczywiście. Głosujemy nad całością. Kto

jest za przyjęciem sprawozdania Komisji? (8) Kto jest przeciw? (0) Czy ktoś wstrzymał się od głosu? (1) Dziękuję.

Stwierdzam przyjęcie sprawozdania.

Chciałbym się zwrócić z pytaniem do pana przewodniczącego podkomisji, czy ustaliście państwo, kto ewentualnie...

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Tak, proponuję panią poseł Katarzynę Mrzygłocką.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Czy pani poseł zgadza się przyjąć funkcję sprawozdawcy? Bardzo dziękuję. Nie słyszę innych kandydatur. Stwierdzam, że Komisja powierzyła pani ten obowiązek.

Chcę państwu bardzo podziękować za pracę nad tą niezwykle ważną materią, a przede wszystkim za koncyliacyjność w pracach podkomisji. A fakt tak szybkiego procedowania w Komisji dowodzi, że wypracowane rozwiązania powinny rzeczywiście przejść nie tylko test konstytucyjności, ale odpowiadać zasadzie sprawiedliwości społecznej. Bardzo dziękuję tym państwu, którzy przybyli na posiedzenie tylko w celu pracy nad tym punktem. Możemy już podziękować, ale oczywiście zapraszamy do współpracy. Chwila przerwy, abyście mogli państwo opuścić salę.

Natomiast, aby nie tracić czasu, zgodnie z przyjętym porządkiem obrad przystąpimy do rozpatrzenia sprawozdania podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego o senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 2682). Pan senator Rulewski, z uwagi na obowiązki w Senacie, nie może uczestniczyć w posiedzeniu Komisji jako przedstawiciel wnioskodawców, ale mamy już sprawozdanie podkomisji, dlatego też bardzo proszę o zabranie głosu pana przewodniczącego Pięte. Bardzo proszę.

Poseł Jarosław Pięta (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni państwo, kwestia jest bardzo ciekawa. Rzadko się zdarza, aby podkomisja tak długo zajmowała się de facto propozycją zmiany dotyczącej jednego artykułu. Chodzi o art. 191 k.k. Biorąc jednak pod uwagę wszystkie opinie, które były wysłuchane w trakcie prac, dokonaliśmy rozszerzenia zakresu zmian, ale mając na względzie dobro wszystkich tych, którzy będą zainteresowani ich zakresem. Uwagi dotyczyły przede wszystkim art. 191 i wszyscy zgłaszający je parlamentarzyści uznali, że jego zakres jest za szeroki. W związku z tym zawęziliśmy treść zmiany art. 191 poprzez dodanie § 1a. Jednocześnie rozszerzyliśmy o ustawę – Prawo budowlane, poprzez powrót do starszej koncepcji jeszcze z lat 90-tych, gdzie wprowadziliśmy tryb administracyjny, kończąc to wykroczeniem i sankcją do 2000 zł oraz zmieniając *vacatio legis* na 3 miesiące.

Pojawiła się jednak uwaga dotycząca przekroczenia zakresu ze względu na zmiany w ustawie – Prawo budowlane. Komisja uznała jednak, że bez zmian w ustawie – Prawo budowlane, oprócz Kodeksu karnego i Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, nie byłoby to pełne zabezpieczenie. W związku z powyższym uznaliśmy je za konieczne. W imieniu podkomisji proszę o przyjęcie projektu w całości. Dziękuję bardzo. Dodam jedynie, że za zmianami optował również pan senator Rulewski, który uznał, że takie rozwiązanie jest najlepsze z możliwych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję, szczególnie za ostatnią wypowiedź, bo pod nieobecność pana senatora wydaje się, że informacja dotycząca zmiany zakresu projektu jest szczególnie istotna. W związku z tym, wobec braku głosów... Przepraszam, bo nie przywitałem jeszcze pani minister Zbrojewskiej. Bardzo przepraszam raz jeszcze, ale wynikało to z faktu, że dopiero teraz omawiamy ten punkt. Bardzo cieszymy się z pani obecności. Przystępujemy do procedowania.

Bardzo proszę, czy do tytułu ustawy są uwagi? Nie ma, dziękuję.

Czy są uwagi do art. 1 pkt 1? Nie ma, przyjęliśmy.

Art. 1 pkt 2? Wobec braku sprzeciwu stwierdzam przyjęcie.

Czy są uwagi do art. 2 pkt 1? Biuro Legislacyjne, bardzo proszę, panowie mecenasi.

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Tomasz Czech:

Panie przewodniczący, chcieliśmy tylko podtrzymać uwagę, o której mówił już pan przewodniczący Pięta. Naszym zdaniem istnieją wątpliwości, czy zmiany po pierwszym czytaniu w ustawie – Prawo budowlane nie wykraczają poza zakres, aczkolwiek pan przewodniczący już o tym wspomniał.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję bardzo, panie mecenasie. Czy w związku z tą kwestią ktoś z państwa chciałby się wypowiedzieć? Nie słyszę, w związku z tym stwierdzam również przyjęcie pkt 1 w art. 2.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie ma, stwierdzamy przyjęcie.

Czy są uwagi do pkt 3? Nie ma. Dziękuję za pomoc, panie przewodniczący.

Czy są uwagi do pkt 4? Szczególnie chcę panu podziękować za pomoc. Nie ma uwag, dziękuję.

Czy do pkt 5 są uwagi? Nie ma, stwierdzam przyjęcie.

Czy do art. 3 są uwagi? Brak uwag.

I pkt 4? Nie ma uwag.

Przystępujemy do głosowania nad całością. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne. Uwaga do?

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Piotr Podczaski:

Ogólnie, tropem prac przy poprzedniej ustawie, też prosilibyśmy o pozwolenie na adiustację projektu ustawy, jak nazwał to mój szanowny kolega, bo wiecie państwo, że przygotowaliśmy go przed chwilą. Stąd mogą pojawić się pewne drobiazgi, które muszą być wyprostowane.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Rzeczywiście, chciałem w tym miejscu bardzo podziękować Biuru Legislacyjnemu, bo pracowaliśmy nad projektem dwie i pół czy trzy godziny temu, więc bardzo dziękuję za przygotowanie sprawozdania w tej wersji. Oczywiście ze zgodą.

Przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem? (8) Dobrze. Kto jest przeciw? (0) Kto wstrzymuje się od głosu? (1) Tradycyjnie już pan poseł Stanisław Pięta.

Dobrze, stwierdzam przyjęcie.

Czy pan poseł Jarosław Pięta zechce być sprawozdawcą? Tak, dziękuję bardzo. Dziękuję również pani minister. Dziękuję, panie dyrektorze, panie naczelniku.

Przystępujemy do procedowania nad punktem trzecim. To jest druk nr 3432, a więc tzw. mediacje. Dobrze. W związku z tym udzielę głosu panu przewodniczącemu podkomisji. Bardzo proszę, pan poseł Robert Maciaszek.

Poseł Robert Maciaszek (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw w związku ze wspieraniem polubownych metod rozwiązywania sporów to projekt, który ma zapewnić stronom szybszej i tańszej alternatywy rozwiązywania sporów w stosunku do rozstrzygania sprawy na drodze sądowej. Zawiera on takie regulacje, jak np. że każda sprawa skierowana do sądu powinna zostać poprzedzona próbą polubownego rozwiązania konfliktu. Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania. Przewidziane są spotkania informacyjne dla stron dotyczące polubownych metod rozwiązywania sporów. Projekt powołuje również koordynatora do spraw mediacji przy każdym sądzie okręgowym. Tworzy się listy stałych mediatorów prowadzone przez prezesów sądów okręgowych oraz wprowadza się wiele zachęt o charakterze ekonomicznym, np. zaliczenie kosztów mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd do kosztów sądowych, zwolnienie od opłaty sądowej wniosków o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku mediacji pozasądowej czy też zwrot całości opłaty sądowej, jeżeli do zawarcia ugody dojdzie na wstępnym etapie postępowania.

W wyniku prac podkomisji przygotowane zostało sprawozdanie, które mam przyjemność przedstawić Komisji. Poza poprawkami redakcyjnymi i częściowo merytorycznymi, największą zmianą jest wykreślenie z projektu art. 6, który dotyczył ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze, w związku z tym, że Wysoki Sejm przyjął już zmiany w tej ustawie. Są one teraz na etapie *vacatio legis*. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję bardzo. Chciałem w tym miejscu przywitać pana ministra Kozdronia. Trochę pan nam się schował, ale rozumiem, że to nie będzie przeszkadzało we współpracy. Witam również przedstawicieli Krajowej Rady Sądownictwa, Krajowej Izby Radców Prawnych oraz osoby, które bardzo angażują się w mediacje również w ramach organizacji pozarządowych. Pana ministra już witałem, więc zachęcam w tej chwili do pracy. Czy na tym etapie ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Mam sygnał dotyczący poprawek, które będą zgłaszane. Tak, panie przewodniczący?

Poseł Robert Maciaszek (PO):

Tak, cztery poprawki będą zgłoszone w trakcie procedowania.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dobrze. Bardzo proszę o trzymanie ręki na pulsie, abyśmy mogli w odpowiednim czasie zająć się tymi poprawkami. Wobec braku sprzeciwu przystąpimy już do procedowania nad sprawozdaniem.

Czy do tytułu ustawy są uwagi? Nie ma.

Czy do art. 1 pkt 1 są uwagi? Nie ma, stwierdzam przyjęcie.

Czy do pkt 2 są uwagi? Nie ma, przyjęty.

Pkt 3? Przyjęty.

Pkt 4? Przyjęty.

Pkt 5? Przyjęty.

Pkt 6? Stwierdzam przyjęcie.

Pkt 7? Przyjęty.

Pkt 8? Brak sprzeciwu, przyjęty.

Pkt 9? Brak sprzeciwu, także przyjęty.

Pkt 10? Nie ma sprzeciwu. A jednak są uwagi. Bardzo proszę, w pierwszej kolejności Biuro Legislacyjne, a potem będę prosił państwa o przedstawienie się i udzielenie głosu. Bardzo proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jest propozycja poprawek o charakterze redakcyjnym. W art. 183⁹ w § 2 wyrazy „złożył oświadczenie o braku zgody” chcielibyśmy zastąpić wyrazami „nie wyraził zgody” i dalej jak w tekście, w związku z tym, że taką formułą posłużyliśmy się już w innych miejscach projektu, m.in. w art. 183⁸ § 2. To jest po prostu miejsce, w którym zabrakło takiej korekty. Stąd jest to propozycja *stricte* redakcyjna.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Oczywiście. Bardzo proszę, może według kolejności zgłoszeń. Przepraszam, panie sędzio. Bardzo proszę o przedstawienie się.

Wiceprezes Polskiego Centrum Mediacji Magdalena Grudziecka:

Magdalena Grudziecka, Polskie Centrum Mediacji. Projekt całkowicie zmienia dotychczasowe funkcjonowanie mediacji. Mam na myśli również mediacje karne, bo do tej pory, przez 20 lat, rozwijały się one z udziałem stowarzyszeń pozarządowych. W tej chwili jest to całkowite przekreślenie i odwrócenie sprawy, zamiast rozmawiać z nami, szczególnie o jakości mediacji i o kształceniu mediatorów, ale już to pominęmy. Natomiast skoro cały czas Ministerstwo Sprawiedliwości i Ministerstwo Gospodarki powtarza nam, że w dalszym ciągu kształcenie i rozwój mediatorów ma opierać się na bazie organizacji pozarządowych, a w pkt 5 jest szczytkowy przepis, że organizacje mają prowadzić listy jakiś mediatorów, to wnosimy o to, żeby w § 4 dopisać, że spotkania informacyjne w sądzie może prowadzić stały mediator, ale również mediator, skoro ma on cały czas istnieć w systemie wymiaru sprawiedliwości.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, panie sędzio.

Członek Krajowej Rady Sądownictwa Jan Kremer:

Jan Kremer, KRS. Przepraszam, mam nadzieję, że się nie zgubiłem, bo chciałem się odnieść do art. 183⁹. Zrozumiałem, że do tego Biuro...

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Procedujemy w ramach pkt 10, zawierającego również art. 183⁹. Jeśli można prosić tylko nieco bliżej mikrofon.

Członek KRS Jan Kremer:

Tak, więc jeżeli jesteśmy w zmianie nr 10, to jak rozumiem obejmuje ona także art. 183⁹. Jeżeli chodzi o § 2, to wydaje się, że nacisk położono na osobę mediatora. Natomiast przepis powinien uwzględniać jednak stanowisko stron, czyli być zredagowany od drugiej strony, że strona w terminie tygodniowym od dnia wydania postanowienia może wyrazić zgodę na udostępnienie mediatorowi akt, a brak zgody którejkolwiek ze stron uniemożliwia udostępnienie tych akt. Zwracam uwagę, że w aktach, na co obecnie zaczęło się jednak zwracać większą uwagę, jest cały szereg danych wrażliwych, więc ważniejszy jest interes strony, a nie mediatora. To poddaję pod rozważenie. Chodzi o stronę redakcyjną, bo cel przepisu pozostanie ten sam, natomiast rozkład ciężaru i momentu decyzji przesunie się na stronę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję. Od razu zwracam się do ministerstwa, bo są dwie uwagi.

Prezes Polskiego Centrum Mediacji Jerzy Książek:

Jest jeszcze jedna uwaga.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo proszę, abyście państwo zechcieli będąc przy głosie...

Prezes PCM Jerzy Książek:

Krótko i rzeczowo. W art. 183⁹ § 1 jest podział na dwie kategorie...

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Mam tylko prośbę, żeby pan się przedstawił, dobrze?

Prezes PCM Jerzy Książek:

Jerzy Książek, PCM. Jest wyraźny podział na mediatorów pierwszej i drugiej kategorii, niegodny z art. 32 Konstytucji. Przepis brzmi, że jeżeli strony nie dokonały wyboru osoby mediatora, sąd – kierując strony do mediacji – wyznacza mediatora mającego odpowiednią wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju, biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności stałych mediatorów. Jest to wyraźnie niezgodne z art. 32 Konstytucji, ponieważ jest to nierówność wobec prawa. Nagle są dwie kategorie mediatorów, czyli dyskryminacja mediatorów za przynależność do organizacji.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję panu. Mam przekonanie graniczące z pewnością, że było to omawiane już w podkomisji. Było w tej kwestii wyrażone również stanowisko pozostałych uczestników podkomisji. W związku z tym ponawiam pytanie do ministerstwa. Mamy dwie kwestie podniesione przez PCM i jedną istotną przez KRS, dotyczącą standardów konstytucyjnych w zakresie ochrony danych osobowych. Proszę o zabranie stanowiska, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Mariusz Haładyj:

Chyba Ministerstwo Gospodarki.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Tak jest, jako prowadzące.

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Ale współpracujemy z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Proszę wybaczyć, ale znamy się z ministrem Kozdroniem od tylu lat. Wydawało mi się to naturalne. Proszę wybaczyć raz jeszcze.

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Minister Kozdroń jako adresat pytania oczywiście też jest osobą trafną, ponieważ współpracowaliśmy przy projekcie.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Ale umówiliście się państwo. Proszę wybaczyć raz jeszcze.

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Tak jest, że w tym przypadku Ministerstwo Gospodarki będzie wiodące. Jeżeli chodzi o uwagę KRS, sens jest rzeczywiście podobny, natomiast wydaje się, że zmiana proponowana w projekcie rządowym usprawnia po prostu dostęp do akt. Nie ujmuje to oczywiście stronie zachowania prawa do ochrony informacji, które znajdują się w aktach i jeżeli tylko nie wyrazi takiej zgody, to nie będzie dostępu. Natomiast jest to postulat wynikający z praktyki, że często właśnie wymóg zgody powoduje, że stronie wydaje się to naturalne, a jest traktowane jako zbędny obowiązek biurokratyczny, który przedłuża postępowanie. Natomiast ochrona zostaje zachowana poprzez możliwość niewyrażenia zgody. Z kolei wydaje się, że mediator znający akta sprawy może sprawniej poprowadzić sprawę.

Jeżeli chodzi o uwagę PCM na temat prowadzenia spotkań informacyjnych, to byliśmy za zachowaniem wersji rządowej. Mamy możliwość prowadzenia spotkań przez sędziego, referendarza, urzędnika sądowego, asystenta lub stałego mediatora. Stały mediator jest osobą, która przechodzi pewien proces weryfikacji przed prezesem sądu okręgowego. Wydaje się, że szczególnie przy wprowadzaniu instytucji spotkań informacyjnych podwyższony wymóg powinien pozostać. Niewykluczone, że w przyszłości rzeczywiście można by rozważyć poszerzenie, szczególnie jeżeli sądy mniej by się angażowały w spotkania informacyjne, a właśnie bardziej mediatorzy.

Trzeci argument był rzeczywiście omawiany podczas prac podkomisji. Tu oczywiście nie ma żadnej dyskryminacji między mediatorem a stałym mediatorem, tym bardziej że mediator, który jest na liście prowadzonej przez uczelnię wyższą bądź organizację pozarządową może być również na liście stałych mediatorów. W związku z tym o żadnej dyskryminacji nie może być mowy, bo znajdowanie się na liście organizacji nie wyklucza możliwości znalezienia się na liście stałych mediatorów.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję za wyjaśnienie tej kwestii. Nie ma poprawki w tej części, poza redakcyjnymi zgłoszonymi przez Biuro Legislacyjne. W związku z tym stwierdzam przyjęcie pkt 10.

Czy do pkt 11 są uwagi? Nie ma, przyjęliśmy.

Czy do pkt 12 są uwagi? Przyjęty.

Czy do pkt 13 są uwagi? Brak, przyjęty.

Chyba nie, zdaje się, że do pkt 15 będzie zgłaszana poprawka. Bardzo proszę, panie sędzio.

Członek KRS Jan Kremer:

Pozwolę sobie powiedzieć, że to chyba jest poważniejszy problem niż poprzednio podniesiony.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Mówimy o pkt 13?

Członek KRS Jan Kremer:

O pkt 13, czyli o art. 187. W § 1 w pkt 2 w projekcie ustawy jest propozycja dodania informacji czy strony podjęły próbę mediacji. Zresztą na liście poprawek z 7 lipca ten punkt także jest wymieniony. Nie wiem, czyje to są poprawki. Ministerstwo zgłasza poprawkę, żeby był to § 1¹. Pozwalam sobie proponować, żeby był to bądź osobny przepis, bądź żeby dodać to do § 2. Ponieważ obecny kształt proponowany w projekcie ustawy, jak i w poprawce nie będzie prowadził do skutku, iż nie będzie to wymóg formalny pozwu, co jednak uniemożliwi nadanie sprawie biegu. Tak zostanie on wyłożony, wbrew temu, co można by przypuszczać. Wydaje się, że jest to jednak pewnym utrudnieniem i jeśli już

w ogóle zdaniem projektodawcy informacja jest konieczna, to powinien być to wymóg, który jest ewentualnym brakiem usuwalnym. Dlatego proponowałbym, żeby to był albo osobny przepis, albo żeby ulokować go w § 2 w wymogach możliwych do zamieszczenia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

To była kwestia, nad którą też zastanawialiśmy się jeszcze podczas prac na etapie rządowym. Stanowisko Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego było jednoznaczne, że nie jest to element, którego brak uniemożliwia nadanie sprawie dalszego biegu, a więc nie będzie w związku z tym powodował zwrotu pozwu. Przeniesienie wymogu do § 2 w art. 187 spowoduje, że przepis praktycznie nie będzie wtedy stosowany, ponieważ § 2 dotyczy wymogów fakultatywnych, a celem instytucji jest właśnie zwiększenie świadomości wśród stron na temat możliwości korzystania z mediacji. W związku z tym nie osiągnęlibyśmy tego celu w § 2. Natomiast przeniesienie do odrębnej jednostki, moim zdaniem, też nie przyniosłoby efektu, o którym mówi pan sędzia, ponieważ art. 130 k.p.c. nie odnosi się do poszczególnych paragrafów, tylko posługuje się ogólnym kryterium o możliwości bądź braku możliwości nadania sprawie dalszego biegu.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś z państwa chciał zabrać w tej sprawie? Jeśli nie, to uznaję, że pkt 13 został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 14? Brak.

Pkt 15? Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Poseł Robert Maciaszek (PO):

Panie przewodniczący, chciałbym zgłosić poprawkę, która polegałaby na dodaniu pkt 14a. Projekt zalicza koszty mediacji do kosztów sądowych, jako wydatki, i tym samym umożliwia zwolnienie strony od kosztów mediacji w całości lub w części, a także przyznanie mediatorowi wynagrodzenia za przeprowadzoną mediację ze skierowania sądu oraz wypłatę wynagrodzenia w toku postępowania tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. Dlatego propozycja poprawki brzmi tak: w art. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu: „w art. 394 w § 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie: »9) zwrot kosztów, określenie zasad ponoszenia przez strony kosztów procesu, wymiar, opłaty, zwrot opłaty lub zaliczki, obciążenie kosztami sądowymi, jeżeli strona nie składa środka zaskarżenia co do istoty sprawy, koszty przyznane w nakazie zapłaty, zwrot kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz wynagrodzenie biegłego, mediatora i należności świadka;«”. To jest uzupełnienie art. 394 k.p.c. właśnie o mediatora.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo proszę, czy są uwagi do poprawki, którą oznaczamy jako pkt 14a?

Poseł Robert Maciaszek (PO):

Tak, pkt 14a.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Jeśli nie ma, to bardzo proszę o podpisanie poprawki i przekazanie do Biura Legislacyjnego. Macie już państwo? Wobec braku sprzeciwu stwierdzam przyjęcie poprawki i pkt 14a.

Wracamy do pkt 15. Czy są uwagi? Nie ma, przyjęliśmy.

Czy są uwagi do pkt 16? Brak, przyjęty.

Pkt 17? Również przyjęty.

Pkt 18? Bardzo proszę, panie sędzio.

Członek KRS Jan Kremer:

Jeżeli można do pkt 17. Po pierwsze, wprowadza się w nim jednoinstancyjne postępowanie, na co zwracam uwagę. Po drugie, liczba spraw jest taka, że przenoszenie ich i zmiana obecnego trybu była dyskutowana na jednej z narad w Ministerstwie Sprawiedliwości i wycofano się z tego. Po trzecie, największą wątpliwość w tym wszystkim wzbudza

dza prowadzenie tego jako postępowania drugoinstancyjnego, bo odsyła się do przepisów o apelacji. Konstrukcja, w której jednoinstancyjne postępowanie toczy się według przepisów drugoinstancyjnych wywołuje tym większe wątpliwości. Wreszcie mamy poważne wątpliwości co do tego, żeby sądem który ma mieć pierwszy kontakt ze sprawą był sąd apelacyjny. Trudno obronić pogląd, że to ten sąd powinien rozpoznawać te sprawy. Przy czym od razu zwrócę uwagę, że wpisanie, iż przysługuje skarga kasacyjna to nie jest druga instancja. Skarga kasacyjna nie jest postępowaniem instancyjnym, więc poddaje pod rozważenie, że jeżeli w ogóle przyjmować tego rodzaju rozwiązanie, to czy nie powinien to być jednak sąd okręgowy i jednak według przepisów postępowania pierwszoinstancyjnego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo proszę, panie ministrze, bo podniesiony zarzut jest bardzo poważny.

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Jest to oczywiście postępowanie jednoinstancyjne, nie traktujemy skargi kasacyjnej jako drugiej instancji. Natomiast rozumiem, że kwestia jednoinstancyjności jest podniesiona przez pana sędziego pod kątem konstytucyjności. Też szeroko to konsultowaliśmy, bo oczywiście przy tym rozwiązaniu musieliśmy brać pod uwagę art. 187 Konstytucji. Natomiast zarówno Sąd Najwyższy, Rada Legislacyjna czy Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego nie widziały zastrzeżeń co do niekonstytucyjności, czyli zniesienia dwuinstancyjności na rzecz jednoinstancyjności przede wszystkim z tego powodu, że konstytucja w art. 186 stanowi, iż dwuinstancyjność jest zasadą o charakterze ustrojowym i nie statuuje praw podmiotowych, jeżeli chodzi o strony. Z kolei art. 78 Konstytucji zezwala na wprowadzenie ustawowych wyjątków od zaskarżalności orzeczeń pierwszoinstancyjnych. Jest to postępowanie, w którym z sądu prywatnego orzeczenie trafia do sądu powszechnego i ma to rzeczywiście charakter kontrolny z punktu widzenia bądź naruszeń proceduralnych, bądź podstawowych zasad prawa krajowego. Stąd przede wszystkim nie jest to pełne i merytoryczne rozpatrywanie spraw, tylko funkcja kontrola i taka też była idea KKPC. Zresztą chyba podobnie jak w ustawie – Prawo zamówień publicznych jest ze skargą do sądu okręgowego o nałożenie kary finansowej. Tam również, z tego co pamiętam, jest odesłanie do przepisów o postępowaniu apelacyjnym właśnie z tego powodu, żeby podkreślić kontrolny charakter postępowania w sądzie powszechnym, bądź o uchylenie sądu wyroku sądu prywatnego, bądź o uznanie lub stwierdzenie wykonalności wyroku sądu krajowego lub sądu zagranicznego.

Sąd apelacyjny przyjęty jest z tego powodu, żeby – po pierwsze – zachować jednolitość orzecznictwa w tych sprawach, a po drugie ze względu na wysoki poziom, właśnie dlatego, że sąd ocenia, czy wyrok sądu arbitrażowego nie narusza podstawowych reguł prawa. Stąd przyjęte zostało rozwiązanie, żeby odwołać się do przepisów apelacyjnych i ustanowić instancję w sądzie apelacyjnym, a skarga kasacyjna oczywiście nie jest traktowana jako druga instancja, ale dzięki temu zachowujemy też kognicję SN w tych sprawach. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Ostatnie zdanie pana ministra mówiło o tym, że rzeczywiście mamy do czynienia ze środkiem nadzwyczajnym, który nie stanowi o drugoinstancyjności, bo to jest oczywiste. Czyli mają zastosowanie przepisy dotyczące skargi kasacyjnej, a więc nie traktujemy tego jako odwołanie, a jedynie wskazujemy, iż istnieje możliwość złożenia skargi kasacyjnej w tych sprawach. Tylko i wyłącznie, więc rozumiem, że pozostajemy przy formule jednoinstancyjności na zasadzie wyjątku konstytucyjnego?

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Tak, rzeczywiście postępowania będą jednoinstancyjne, z zachowaniem możliwości skargi. Natomiast absolutnie wpisuje się to także w orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, że dwuinstancyjność nie jest zasadą absolutną czy stosowaną w sposób sztywny w tego typu postępowaniach, jak trzy rodzaje postępowań wszczynanych w wyniku wyroku sądu polubownego. One wpisują się w orzeczenia TK, które pozwalają odejść od zasady dwuinstancyjności.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Panie ministrze, sprawa dotyczy jednak praw podmiotowych i chciałbym poznać te orzeczenia, bo mamy poważne wątpliwości razem z panem marszałkiem Zychem, czy rzeczywiście są przesłanki. Bo jeśli zgodzimy się, że są to prawa podmiotowe, to odejście od zasady dwuinstancyjności będzie chyba stanowiło delikt konstytucyjny. Takie mamy obawy z panem marszałkiem.

Poseł Józef Zych (PSL):

Mamy przykłady z orzecznictwa Trybunału konstytucyjnego.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Wpisując się w wypowiedź pana sędziego Kremera, wyjaśnimy to sobie, bo oczywiście nie chcielibyśmy przerzucać tego na Senat. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Mógłbym się powołać, jeśli pan przewodniczący pozwoli, na dwa orzeczenia TK. Jedno z 8 grudnia 1998 r. K 41/97: „zasada dwuinstancyjności dotyczy przypadków, gdzie sprawa od początku do końca rozpoznawana jest przez sądy państwowe, a więc w takich, w których kompetencja do ich merytorycznego rozstrzygnięcia należy do sądów powszechnych”. W orzeczeniu TK przyjmował zgodność z konstytucją jednoinstancyjnych postępowań sądowych, w których sądy działają właśnie jedynie jako organ kontroli rozstrzygnięć pochodzących od organów pozasądowych, a takim organem jest sąd polubowny, czyli prywatny. Drugie orzeczenie TK z 26 stycznia 2005 P 10/04: „Sprawa przed sądem polubownym jest merytorycznie rozstrzygana poza sądownictwem państwowym z racji jej wyłączenia na mocy woli stron spod jej kompetencji”. Mógłbym jeszcze przywołać wyrok SN, który z kolei uznał w sygn. III PO 1/06, że jednoinstancyjność postępowania dyscyplinarnego ze skargi przeciwko orzeczeniu Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu nie narusza zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego i art. 176 Konstytucji. Jest wreszcie przepis art. 195 ustawy – Prawo zamówień publicznych, gdzie od orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej przysługuje skarga do sądu okręgowego i orzeczenie sądu rozpostrzygającego skargę na orzeczenie KIO o nałożeniu kary finansowej jest prawomocne z dnia jego wydania. Również jest tam jednoinstancyjność, a chodzi o karę finansową, więc można powiedzieć, że rozstrzygnięcie także dotyczy danej osoby w sposób bardzo bezpośredni. Jak mówiłem, opiniowaliśmy to bardzo sumiennie z KKPC i Radą Legislacyjną, spotkaliśmy się w SN z profesorami Erecińskim i Weitzem. Wszystkie te podmioty oceniły, że nie zachodzi naruszenie konstytucji.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Wydaje się, że na tym etapie wyjaśnienia są wystarczające, ale oczywiście zachęcam państwa jeszcze do refleksji, przynajmniej na etapie prac senackich, a jak wiemy jest to Izba, która jest źródłem bardzo głębokich refleksji. Proszę to też potraktować jako ostrzeżenie. W związku z tym, że nie słyszę sprzeciwu... Chociaż powiem, że treść § 3 – dobrze, zostawimy to sobie na inną rozmowę. Bardzo proszę, pan marszałek Zych.

Poseł Józef Zych (PSL):

Panie ministrze, najmniej przekonuje mnie argument przemawiający za sądami apelacyjnymi ze względu na potrzebę jednolitości orzecznictwa. Mieliśmy już w Sejmie dwie konferencje na temat orzecznictwa. Analizowaliśmy akurat prawo cywilne i w naszym orzecznictwie są rozbieżności od ściany do ściany, a więc na wypracowanie jednolitości orzecznictwa w różnych dziedzinach musimy jeszcze bardzo długo poczekać, tym bardziej że np. ostatnia analiza wykazuje, iż mamy trzy uchwały SN, a Sąd Okręgowy w Gdańsku mówi „tam z uchwałą SN” i ma zupełnie inną teorię. To tylko tyle, dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję, ale zmierzamy wszyscy do doskonałości i z pewnością dotyczy to sądów apelacyjnych. Bądźmy dobrej myśli, co nie zwalnia nas oczywiście, powtórzę raz jeszcze, od konieczności pochylenia się akurat nad tym przepisem, bo szereg uwag, które padały

w trakcie dyskusji jest wartych przemyślenia, z zagrożeniem deliktem konstytucyjnym w tle. Dobrze, pkt 17 został przyjęty.

Czy są uwagi do pkt 18? Nie ma, przyjęliśmy.

Pkt 19? Przyjęty.

Pkt 20? Przyjęty.

Czy do pkt 21 są uwagi? Brak.

Pkt 22? Także przyjęty. Zakończyliśmy procedowanie nad art. 1.

Art. 2 dotyczy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Rzadko się zdarza w Komisji Kodyfikacyjnej, byśmy pracowali nad tą materią, ale rzeczywiście jesteśmy bardzo pragmatyczni.

Czy są uwagi do pkt 1? Nie ma, przyjęty.

Pkt 2? Przyjęty.

W związku z tym stwierdzam, że przystępujemy do art. 3 – ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych.

Czy są uwagi do pkt 1? Brak.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie ma, przyjęty.

Czy do pkt 1 w art. 4 są uwagi? Nie ma.

Czy do pkt 2? Nie ma.

Czy są uwagi do art. 5?

Posel Robert Maciaszek (PO):

Panie przewodniczący, będzie do art. 5, ale do pkt 3.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Do pkt 3, czyli pkt 1 został przyjęty.

Pkt 2? Nie ma sprzeciwu, przyjęty.

Do pkt 3, bardzo proszę.

Posel Robert Maciaszek (PO):

Chciałem zaproponować poprawkę, aby w art. 5 w pkt 3 dodawany art. 157d § 3 otrzymał brzmienie: „3. Na liście, o której mowa w § 2, na wniosek stałego mediatora, zamieszcza się: 1) numer telefonu stałego mediatora; 2) adres poczty elektronicznej stałego mediatora;” i to jest dodawana nowość: „3) informację o wpisie na listy mediatorów, o których mowa w art. 183² § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”

Poprawka wynika z dyskusji w podkomisji o tym, aby w informacji, która przekazywana jest na wniosek mediatora, zamieścić również informację o organizacjach, w których mediator jest wpisany na listę. Daliśmy sobie czas, żeby skonsultować poprawkę i jest propozycja, aby była to informacja o wpisie na listy mediatorów, o których mowa w art. 183² § 3 k.p.c.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Oczywiście. Dziękuję, panie przewodniczący. Czy do poprawki są uwagi? Ze strony Biura Legislacyjnego, bardzo proszę. Stwierdzam podpisanie i doręczenie poprawki. Bardzo proszę.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, mamy wątpliwości dotyczącą dodawanego pkt 3. Pan poseł przeczytał poprawkę o treści: „3) informację o wpisie na listy mediatorów, o których mowa w art. 183² § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”. Mamy pytanie, czy rzeczywiście ma się tu znaleźć liczba mnoga czy pojedyncza? Czy wystarczy wpis na jedną listę czy też dany mediator musi być wpisany na dwie lub więcej list? Ponieważ brzmienie przepisu „informację o wpisie na listy mediatorów” sugeruje, że informację można umieścić tylko wtedy, jeżeli jest się wpisanym na co najmniej dwie listy mediatorów. Jeśli wystarczającym warunkiem do ujawnienia tego rodzaju danych byłby wpis na jedną listę mediatorów, co wydaje się nam niewykłuczone, wtedy należałoby użyć w pkt 3 wyrażenia „o wpisie na listę mediatorów, o której mowa w art. 182² § 3” i dalej bez zmian.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Jest zgoda ze strony ministerstwa na korektę. Wobec braku sprzeciwu stwierdzam przyjęcie pkt 3. Bardzo dziękuję za bieżącą (to słowo klucz na dzisiejszym posiedzeniu) „adiustację”. Idziemy dalej, przepraszam za kolokwializm.

Rozumiem, że rozpatrzyliśmy cały pkt 3, czyli możemy już przystąpić do pracy nad art. 6. Czy są uwagi? Nie ma, przyjęty.

Czy do art. 7 są uwagi? Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Poseł Robert Maciaszek (PO):

Jest uwaga, panie przewodniczący. Chodzi o uzupełnienie art. 7 o przepis, który umożliwi przyznanie mediatorowi wynagrodzenia za przeprowadzoną mediację ze skierowania sądu oraz wypłatę wynagrodzenia w toku postępowania tymczasowo ze środków Skarbu Państwa. Jest to propozycja, aby w art. 7 pkt 7 otrzymał brzmienie: „Art. 93 otrzymuje brzmienie:

»Art. 93. 1. Należności świadków, biegłych, tłumaczy, stron oraz mediatorów za prowadzenie mediacji ze skierowania sądu przyznaje i ustala sąd lub referendarz sądowy.

2. Przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie. W wypadku niemożności niezwłocznej wypłaty należności przekazuje się przekazem pocztowym lub przelewem bankowym bez obciążania świadka, biegłego, mediatora lub tłumacza opłatą pocztową lub kosztami przelewu.«”. Dotychczasowy pkt 7 zmiany oznacza się jako pkt 8.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Pan minister Kozdroń, odpowiedzialny za budżet ministerstwa, nie odzywa się w części dotyczącej niezwłocznej zapłaty za świadczenia. Bardzo proszę, KRS. Potem Biuro Legislacyjne.

Członek KRS Jan Kremer:

Jeśli można, to pozwalam sobie zwrócić uwagę na to, że pkt 2 wywołuje poważne wątpliwości, bo każdą należność należy wypłacić niezwłocznie. Nawet gdyby zdanie pierwsze zostało, to część końcowa dotycząca tego, że przekazuje się przekazem pocztowym lub przelewem bankowym to już jest szczegół techniczny, który nie powinien się w ogóle znaleźć w tej formie w ustawie. To jest sposób, w jaki sąd ma wykonać swoje zobowiązanie. Natomiast wydaje się, że jest to bardzo kazuistyczne stwierdzenie dotyczącej części technicznej wykonania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, panie sędzio. Rzeczywiście, myślę, że powinniśmy uszanować materię ustawową. Teraz pytanie do ministerstwa, czy mamy jakieś szczególne wyjaśnienie tego technicznego brzmienia na poziomie ustawowym?

Podsekretarz stanu w MG Mariusz Haładyj:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wyjaśnienie jest jedno, że wpisujemy się w obecne brzmienie art. 93, ponieważ zmiana, o której powiedział pan przewodniczący Maciaszek nie tworzy w całości artykułu, tylko *de facto* dodaje mediatorów do już istniejącej konstrukcji. Musielibyśmy przebudowywać istniejący przepis.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Rzeczywiście, może jest to postulat *de lege ferenda* do Komisji Kodyfikacyjnej, żeby troszeczkę przewietrzyć k.p.c. z tych archaizmów. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne, może z odsieczą.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, mamy propozycję, oczywiście jeżeli pan poseł wyrazi zgodę, poprawki redakcyjnej w ust. 1 i 2 art. 93. Otóż wyrazy „ze skierowania sądu” chcielibyśmy zastąpić wyrazami „na skutek skierowania przez sąd”, tak, żeby ust. 1 brzmiał następująco: „1. Należności świadków, biegłych, tłumaczy, stron oraz mediatorów za prowadzenie mediacji na skutek skierowania przez sąd przyznaje i ustala sąd lub referendarz sądowy.”. Propozycja wynika z obowiązującego brzmienia przepisów k.p.c. dotyczącego kosztów procesu, np. art. 98¹, art. 104¹. W związku z tym chcielibyśmy

ujednolicić brzmienie przepisu z nomenklaturą k.p.c., a równocześnie w ust. 2 w zdaniu drugim zwrot „w wypadku” zastąpić zwrotem „w przypadku”.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Tak, oczywiście. To stały element naszych rozmów, w tym wypadku w sprawie przypadków. Dobrze, powracając już do należynej pracy naszej Komisji powagi, rozumiem, że nie ma sprzeciwu co do zmian legislacyjnych? Pan poseł oczywiście podpisał poprawkę i ją zgłosił. Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam przyjęcie punktu. Jeszcze pani mecenas, bardzo proszę.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, jeszcze jedna uwaga o charakterze legislacyjnym, dotycząca zmiany nr 6 w procedowanym artykule, w lit. c. Na posiedzeniu podkomisji zmieniliśmy polecenie nowelizacyjne w ten sposób, że „w pkt 3 lit. d kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:”. Otóż po posiedzeniu podkomisji skonsultowaliśmy raz jeszcze propozycję z wnioskodawcami i ustaliliśmy, że ich intencją nie jest dodawanie nowej litery w art. 79 ust. 1 pkt 3, tylko znówelizowanie lit. d, która w tej chwili oczekuje na wejście w życie, ponieważ była dodawana ustawą z dnia 15 maja 2015 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. W związku z tym, że brzmienie jest prawie identyczne, to z tego co wiemy, ale prosilibyśmy oczywiście o potwierdzenie, intencją jest nadanie nowego brzmienia lit. d, a nie dodawanie kolejnej litery w tym punkcie.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję. Myślę, że była to informacja zrozumiała dla nas wszystkich, bo nie słyszę też sprzeciwu. W związku z tym jest zgoda na przyjęcie art. 7. Czy jest zgoda na przyjęcie całego art. 7? Stwierdzam przyjęcie.

Czy do art. 8 są uwagi? Bardzo proszę.

Poseł Robert Maciaszek (PO):

To jest ostatnia poprawka z czterech, o których mówiłem, panie przewodniczący. Porządkuje ona zaliczenie przychodów ze sprzedaży przetworzonych produktów rolnych do przychodów z tzw. innych źródeł. Byłaby to poprawka polegająca na dodaniu po art. 7 art. 7a w brzmieniu: „Art. 7a. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 poz. 699) wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 1 w pkt 2:

a) w lit. a w ust. 1c w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu: »5) podatnik nie uzyskał innych przychodów ze źródła, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3.«,

b) skreśla się lit. b.

2) w art. 4 pkt 10 otrzymuje brzmienie: »10) w art. 22 dodaje się ust. 3 w brzmieniu: «3. Za utratę warunków do opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, o której mowa w ust. 1, uważa się również niespełnienie w trakcie roku podatkowego warunków określonych w art. 20 ust. 1c ustawy o podatku dochodowym.»,

3) Art. 13 nadać brzmienie: »Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r., z wyjątkiem art. 8a«... Nie, przepraszam bardzo.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

To w art. 12, dobrze? Czyli w tej części poprawka jest już przygotowana przez pana posła? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, dokonamy korekty już we własnym zakresie, ale w pkt 3 jest nie art. 13, ale art. 12 na skutek zmiany numeracji, a w ramach art. 12 oczywiście „z wyjątkiem art. 7a”, jak zaproponował pan poseł.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dobrze, a więc art. 7a. Teraz wracamy do rozpatrywania art. 8 z poprawką. Został przyjęty. Czy do art. 9 są uwagi? Nie ma, przyjęty.

Art. 10? Stwierdzam przyjęcie.

Art. 11? Przyjęty.

Art. 12 z poprawką?

Posel Robert Maciaszek (PO):

To jest już przedłożona poprawka.

Legislator Magdalena Klorek:

Tak, panie przewodniczący, jest już przyjęty na skutek przyjęcia poprawki polegającej na dodaniu art. 7a, który równocześnie zmienia art. 12.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dobrze. Nie ma uwag, także przyjęty.

Przystępujemy do głosowania nad całością sprawozdania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem sprawozdania? (6) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (1) Dziękuję, panie pośle.

Czy pan przewodniczący Maciaszek zechce podjąć się trudu bycia sprawozdawcą?

Posel Robert Maciaszek (PO):

Tak, panie przewodniczący, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję również państwu za pracę nad tym ważnym projektem. Nie ma innych kandydatur. Państwu, którzy uczestniczyli w tym punkcie, a nie chcą lub nie mogą nam towarzyszyć do końca w posiedzeniu Komisji bardzo dziękujemy i zapraszamy bliżej pana ministra Kozdronia. Jeszcze raz bardzo państwu dziękuję.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu czwartego dzisiejszego posiedzenia, tj. sprawozdanie podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa cywilnego o komisyjnym projekcie ustawy o zmianie Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego (druk nr 2361). Bardzo proszę, niezwykle skrótowo, pan przewodniczący Maciaszek. Bardzo proszę.

Posel Robert Maciaszek (PO):

Dziękuję, panie przewodniczący. W wielkim skrócie, podkomisja rozpatrzyła przedstawiony projekt ustawy. Najważniejsza różnica to uzupełnienie projektu o zmianę w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, aby uszczelnić system. Właściwie to chyba tyle.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dobrze, to bardzo proszę o monitorowanie w trakcie procedowania, aby zgłosić w odpowiednim czasie poprawki. Myślę, że nie ma już potrzeby udzielania głosu. Mieliśmy wczoraj w podkomisji okazję omówić projekt z udziałem pana ministra Michalaka, ale również pana ministra Borysa Budki, co potwierdza wagę materii podjętej przez panią poseł Kochan. Bardzo proszę, jeśli na tym etapie nie ma głosów w dyskusji, to przystępujemy do procedowania.

Czy do tytułu ustawy są uwagi? Nie ma, przyjęliśmy.

Czy do art. 1 są uwagi? Uwaga legislacyjna, bardzo proszę.

Legislator Magdalena Klorek:

Tak, panie przewodniczący, w art. 119^{1a} znajduje się określenie „osobę przysposabiającą”, natomiast Kodeks rodzinny i opiekuńczy posługuje się co do zasady pojęciem „przysposabiającego”. Natomiast w art. 119¹ mowa jest o „osobie przysposabiającego”. W związku z tym dla spójności tekstu z pozostałymi przepisami k.r.i.o. proponujemy zamienić te wyrazy na „osobę przysposabiającego” i konsekwentnie... Przepraszam, nie ma konsekwencji w dalszym brzmieniu przepisu, ponieważ przypadek jest faktycznie uzgodniony i zostawiamy liczbę pojedynczą.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję bardzo. Nie ma sprzeciwu, stwierdzam przyjęcie art. 1.

Art. 2, zdanie wstępne? Brak uwag.

Czy są uwagi do pkt 1? Bardzo proszę, pani poseł wnioskodawczyni Magdalena Kochan.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, w § 2² w pkt 1 proponuję dopisanie po przecinku: „z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 172 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”. Przepis wymaga świadectwa ukończenia przez przysposabiającego szkolenia dla kandydatów do przysposobiania dziecka. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyłącza dwie kategorie osób z konieczności odbywania tego rodzaju szkolenia. Chcielibyśmy, żeby zostało to utrzymane także w tym miejscu.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję. Rozumiem, że poprawka została już zgłoszona?

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Tak, oczywiście już ją zgłaszam w formie pisemnej. Panu przewodniczącemu? Proszę bardzo. Rozumiem, że panu posłowi sprawozdawcy?

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Tak ustaliliśmy z panem posłem Maciaszkiem.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

We wszystkich komisjach i podkomisjach z wyjątkiem tej (w tej debiutuję) jest zwyczaj, że posłowie wnioskodawcy, ale także każdy inny poseł może zgłosić wniosek z propozycją poprawki.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

To jest oczywiste.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Natomiast nie głosuje nad nią, bo oczywiście nie jest członkiem gremium.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Wyjaśniliśmy sobie tę kwestię wczoraj i myślę, że regulamin też bardzo jasno nam to określa.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Tak, więc mam jeszcze...

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Podpisana przez panią poseł? To bardzo proszę do Biura Legislacyjnego.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Biuro Legislacyjne już ma.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Aha, bo mi chodziło tylko o kwestie logistyczne, żeby przekazać przez pana posła Maciaszka. Dobrze. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator z Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu Łukasz Nykiel:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Biuro Legislacyjne chciałoby zgłosić pewne zastrzeżenie, ewentualnie poprosić panią poseł wnioskodawczynię o wyjaśnienie, gdyż poprawka polega na tym, ażeby dodać po wyrazach „świadectwo ukończenia przez przysposabiającego szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka” wyrazów „z wyłączeniem osób, o których mowa w art. 172 ust. 2”. Natomiast nasza wątpliwość wynika z tego, iż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w art. 172 ust. 1 stanowi, iż kandydaci do przysposobienia dziecka są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez ośrodek adopcyjny. Za to w ust. 2 jest wyliczenie, jakich kandydatów nie dotyczy obowiązek.

Dlatego też nasza wątpliwość polega na tym, że jeżeli z art. 172 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika, że obowiązek odbycia szkolenia, czyli jak rozumiem również posiadania świadectwa, nie dotyczy osób określonych w ust. 2,

to sąd nie będzie zwracał się do ośrodka adopcyjnego o świadectwo ukończenia przez przysposabiającego szkolenia w przypadku, gdy chodzi o osoby określone w art. 172 ust. 2. Natomiast z tego co wiemy pani poseł korzystała też z pomocy prawników z MPiPS oraz pewnie RPD. Jeśli można byłoby prosić o wyjaśnienie, być może my...

Posel Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Panie mecenasie. Mogę, panie przewodniczący? Nie rozumiem pańskich zastrzeżeń z prostej przyczyny. Rozumiem, że jest to dla państwa niepotrzebne powtórzenie. Praktyka jest dzisiaj taka, z przykrością to mówię Komisji, że niezgodnie z obowiązującą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydanych zostało ok. 4 tys. prawomocnych orzeczeń sądów rodzinnych. Zatem wydaje się, że dobrze jest czasem powtórzyć coś, co nie zaszkodzi, a przypomni o ważkich i istotnych rzeczach. Nie wiem jak to się ma do systematyki prawa, natomiast do jego wykonywania ma bardzo wiele.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę, jeszcze pan sędzia, bo być może to też są kwestie, które pomogą nam wyjaśnić sprawę.

Członek KRS Jan Kremer:

Jan Kremer, KRS. Wydaje się, że w poprawce zgłoszonej przez panią poseł jest wiele racji. Nie chciałem zabierać głosu, ale nowelizacja nie jest zbyt szczęśliwie przygotowana dla celu, który ma osiągnąć, ale akurat poprawka w istotny sposób ją poprawia. Chodzi o to, że wprowadzone dotychczas regulacje prowadzą w istocie rzeczy do postawienia w k.p.c. innych wymogów niż wynikają z ustawy, o której mówi teraz pani poseł. Jest problem, czy w ogóle pkt 1 i 2 powinny istnieć w tym brzmieniu. Nie chcę się do tego odnosić. Natomiast niewątpliwie dla osób bliskich powinien być zastosowany tryb z wyłączeniem szkolenia, tym bardziej, co już tylko na marginesie wspomnę, że w wielu sytuacjach nie ma gdzie i jak odbyć szkolenia, ale to już jest w ogóle poza naszą dzisiejszą dyskusją. Rzeczywiście istnieje jakiś problem z uregulowaniem tego, o czym mówi pani poseł. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z państwa? Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Członek KRS Gabriela Ott:

Gabriela Ott, KRS. Przepis ma charakter proceduralny i jest adresowany do sądów. Bez poprawki wskazanej przez panią poseł nakazuje zwracanie się do ośrodków w każdej sprawie. A przecież nowelizacja ma tak naprawdę dotyczyć adopcji ze wskazaniem na rzecz osób bliskich, czyli powinny one być z tego zwolnione. Sąd nie powinien, jeżeli ma do czynienia z tą kategorią osób przysposabiających, zwracać się o tego rodzaju zaświadczenie.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję, pani sędzio. Czy Biuro Legislacyjne chciałoby się w tej sprawie wypowiedzieć?

Legislator Łukasz Nykiel:

Krótko, panie przewodniczący. Oczywiście, szanując głosy przedmówców, ale z czysto legislacyjnego punktu widzenia, który w wypowiedziach Biura Legislacyjnego czasami może się wydawać, że przesłania nam cały świat, chcielibyśmy podtrzymać swoje stanowisko. Natomiast niezależnie od stanowiska prezentowanego przez Biuro Legislacyjne rozumiemy względy merytoryczne, ale nie legislacyjne, które przyświecają poprawce. Zastanawiamy się tylko, czy nie lepszym rozwiązaniem byłoby ewentualnie zastosowanie formuły, iż „sąd zwraca się do ośrodka adopcyjnego wskazanego we wniosku o przysposobienie o świadectwo ukończenia przez przysposabiającego szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka z uwzględnieniem art. 172 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”. Być może jest to kompromisowe rozwiązanie.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Panie mecenasie, nie werbalnie, ale uczestnicy dyskusji zaakceptowali pańską propozycję. Czy jeszcze? Bardzo proszę, pani mecenas.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, nie do tej propozycji, tylko do samego brzmienia paragrafu przyjętego przez podkomisję. Otóż pod pkt 1 i 2 mamy w tej chwili część wspólną w brzmieniu: „- o których mowa w ustawie z dnia 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.”. Wydaje się nam, że w tej części przepis ma walor wyłącznie informacyjny. Nie ma w naszej ocenie żadnych problemów z identyfikowaniem zakresu tych pojęć, stąd takie odesłanie jest całkowicie zbędne, biorąc pod uwagę obowiązującą treść art. 586 § 4 k.p.c., gdzie już w tej chwili jest mowa o „opinii kwalifikacyjnej” i „ośrodku adopcyjnym”, jak również „opinii innej specjalistycznej placówki”, bez odsyłania do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Biorąc pod uwagę umiejscowienie przepisu i kontekst, w jakim się znajduje, w naszej ocenie nie ma potrzeby doprecyzowania tych pojęć. Z naszych ustaleń wynika, że takie pojęcia zostały użyte tylko w tej ustawie, w związku z tym nie ma też potrzeby doprecyzowania, że chodzi o rozumienie pojęć na gruncie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jeśli mogę uzupełnić, to również poprawka, która została zaproponowana przez panią poseł i przyjęta, całkowicie rozwiewa wątpliwości, o jakie pojęcia i w jakim akcie prawnym chodzi ustawodawcy, ponieważ już w pkt 1 będziemy mieć odesłanie do art. 172 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stąd przepis bez części wspólnej będzie całkowicie zrozumiały i nie będzie problemu z interpretacją zawartej w nim normy.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Czy to należy traktować jako poprawkę merytoryczną?

Legislator Magdalena Klorek:

Jako uwagę legislacyjną.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Czyli nie ma potrzeby zgłaszania poprawki. Pani poseł, to wydaje się bardzo racjonalnym rozwiązaniem. Brak odesłania absolutnie w żaden sposób nie będzie stanowił o braku precyzji, tym bardziej że odwołujemy się w pkt 1. Stąd sugestia ze strony Biura Legislacyjnego wydaje się racjonalna, a więc jest zgoda na przyjęcie pkt 1 w art. 2 po poprawkach. Jeszcze bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Ostatnia uwaga, panie przewodniczący, też o charakterze redakcyjnym. W § 2² w zdaniu wprowadzającym do wyliczenia wyrazy „o przysposobienie” chcielibyśmy zastąpić wyrazami „o którym mowa w § 1”, czyli: „Sąd zwraca się do ośrodka adopcyjnego wskazanego we wniosku, o którym mowa w § 1”, konsekwentnie jak w takiej samej formule użytej w § 2¹: „We wniosku, o którym mowa w §1”.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Nie ma sprzeciwu, przyjęliśmy pkt 1 w art. 2 z poprawkami legislacyjnymi.

Czy są uwagi do pkt 2? Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator Magdalena Klorek:

Jedna uwaga redakcyjna, w art. 585¹ § 1 po wyrazach „rodzinny i opiekuńczy” należy postawić przecinek. To jest wtrącenie zaczynające się wyrazów „o którym mowa”. To § 1, natomiast w § 2 wyrazy „powinien złożyć do sądu opiekuńczego wniosek o przysposobienie” proponujemy zastąpić wyrazami „powinien zgłosić do sądu opiekuńczego wniosek o przysposobienie” zgodnie z nomenklaturą k.p.c. W przepisach o postępowaniu nieprocesowym ustawodawca wielokrotnie posługuje się sformułowaniem „zgłosić wniosek” w rozumieniu czynności wszczynającej postępowanie przed sądem.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dziękuję bardzo. Nie ma uwag, w związku z tym stwierdzam... Jest jeszcze? Bardzo proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Kozdroń:

Mam nieśmiałą uwagę. Bardzo proszę, żebyśmy pochylili się nad ostatnim zdaniem § 2 w art. 585¹. Z paragrafu wynika, że sąd opiekuńczy wyznacza termin, w którym wskazany przez rodziców przysposabiający składa wniosek do sądu opiekuńczego o przysposobienie. A ostatnie zdanie brzmi tak: „Termin ten nie może przekraczać dwóch tygodni.”. Jaki jest skutek nieprzestrzegania tego terminu? Przecież to nie jest termin zawity, nie ma żadnego skutku. Mamy nieraz sytuacje życiowe, termin dwóch tygodni jest bardzo krótkim terminem. Może być termin jednego, dwóch czy trzech miesięcy. Skreśliłbym to ostatnie zdanie.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo proszę, pani poseł. Wczoraj była bardzo długa dyskusja.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Była na ten temat?

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Tak, dokładnie na ten temat, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

To przepraszam.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo gorąca.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Sprawa jest dość istotna, ponieważ termin, o którym mówimy dotyczy osoby wskazanej przez rodziców i spokrewnionej z dzieckiem, która musi złożyć do sądu wnioski o przysposobienie dziecka. To nie jest sytuacja, w której osoba wskazana na przyszłego rodzica adopcyjnego może podejmować decyzję w przeciągu dwóch lat, bo wtedy dziecko oczywiście przebywa z dala od rodziców, którzy go nie chcą lub chcą go oddać do adopcji, a więc nie ma opiekuna. W związku z tym chcemy, żeby tego rodzaju decyzje zapadały szybko. Jeśli nie uwzględniają dobra dziecka i są przeciągane w czasie, to nie służą celowi, dla którego właściwie powstała ustawa. Zatem ze względu na dobro dziecka wyznaczamy termin dwutygodniowy i jeśli nie zostanie spełniony to nie ma postępowania, jeżeli dobrze zrozumiałam wczorajszą dwugodzinną debatę.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Proszę zwrócić uwagę, panie ministrze, że wprowadziliśmy rygor nieuwzględnienia wskazania. Czytanie łączne obu zdań powoduje, że rzeczywiście termin nabiera charakteru zawitego.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

To jest następujące pytanie: Po co sąd ma wskazywać termin, jeżeli termin nie może przekraczać dwóch tygodni? Jedno drugiemu zaprzecza, bo wiadomo, że w terminie dwóch tygodni musi złożyć wniosek, a jak nie złoży, to po co sąd ma wyznaczać termin? Rozumiałem to w ten sposób, że jest jakaś sytuacja życiowa, np. matka jest chora, wie że ma nastąpić zgon, a chce jak najdłużej mieć przy sobie dzieci i nie chciałaby się ich jeszcze pozbywać.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Proszę, pani sędzia Ott, KRS.

Członek KRS Gabriela Ott:

Jeżeli jeszcze mogę, samo określenie rygoru nieuwzględnienia wskazania wydaje się troszeczkę nietrafione, dlatego że oznacza to, iż dopiero w kolejnym postępowaniu, które toczyłoby się z wniosku innego przysposabiającego sąd musiałby nie uwzględnić wniosku. Jeżeli miałyby to być termin, po którym uprawnienie wygasa, to chyba jednak rygor powinien być troszeczkę inaczej określony, a nie jako rygor nieuwzględnienia wskazania, bo to oznacza, że dopiero na kolejnym etapie postępowania sąd stwierdzi, że wskazanie już nie obowiązuje. Czyli wskazany zainicjuje sprawę po upływie terminu i sąd powie,

że wskazanie już wygasło. Co prawda, jeżeli... Nie, tylko po co inicjować kolejną sprawę. Gdyby od razu było określone, że zainicjowanie kolejnego postępowania przez przysposabiającego nie rodzi skutku, to byłaby jasna informacja dla wskazanej osoby, że już nie może występować z wnioskiem.

Posel Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Przepraszam, panie przewodniczący. Wobec braku innych propozycji, a tylko krytyki – bez wskazania, jak uregulować to we właściwy sposób – wnoszę o utrzymanie brzmienia, które wypracowaliśmy wczoraj po dwugodzinnej dyskusji. Jeżeli w trakcie stosowania przepisów okaże się, że trzeba je poprawić, to po to m.in. jest parlament, żeby to uczynił. Dzisiaj zrobimy to tak, żeby w ogóle sprawa handlu dziećmi, choć krytykowana także za sposób uregulowania, została jednak podjęta, żeby ustawodawca powiedział „nie zgadzamy się na tego rodzaju rzeczy”.

Przepraszam państwa, ale zamierzony cel być może nie zostanie osiągnięty od razu i tak jednoznacznie, jak byśmy sobie pewnie wszyscy życzyli dla załatwienia tej sprawy. Jednak na pewno jest bardzo czytelnym sygnałem, także dla sędziów i środowisk, które dzisiaj w sposób absolutnie oficjalny dokonują *de facto* handlu dziećmi, abyśmy tego procederu zaprzestali, żebyśmy dali absolutnie jasny sygnał, że nie ma na to przyzwolenia. Ewentualnie wadliwy, ale przypominam, że pracujemy nad tym projektem od półtora roku i oprócz krytycznych głosów co do systematyki, to nie słyszę żadnych podpowiedzi, jak to uregulować, mimo że wszyscy jesteśmy świadkami procederu, z którym naprawdę trudno się pogodzić. Zatem proszę o przyjęcie takiego rozwiązania, jak wczoraj. Jeśli nie ma protestu, to myślę, że pan przewodniczący mógłby posunąć nieco naszą sprawę do przodu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

To decyzja Komisji, nie moja. Natomiast czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zabrać głos w tej sprawie na tym etapie? Jeśli nie ma propozycji. Dobrze, nie ma poprawki. Czy ze strony Biura Legislacyjnego są jakieś uwagi?

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, jeszcze tylko jedna rzecz, która nam umknęła. W art. 585¹ jest również mowa o „osobie przysposabiającej”, a nie o „osobie przysposabiającego”. Chcielibyśmy również dokonać takiej korekty, jak w k.r.i.o.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dobrze, dziękuję. Stwierdzam przyjęcie pkt 2.

Czy do pkt 3 są uwagi? Bardzo proszę.

Posel Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Uwaga także wynikająca z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gdzie delegacje ustawowe nie dotyczą innych osób niż kandydaci do przysposobienia, czyli *de facto* jest to prośba o wykreślenie pkt 5 z § 5 w lit b. Jako jedną z istotnych informacji, którą sądowi dostarczałby ośrodek adopcyjny wymienia się, czy wśród krewnych lub innych osób bliskich przysposabianemu znajdują się osoby mogące przejąć pieczę nad przysposabianym. Zgodnie z delegacją ustawową ośrodki adopcyjne mogą zbierać dane dotyczące wyłącznie kandydatów na rodziców adopcyjnych. Nie mogą wychodzić z informacjami poza wyznaczony ustawą krąg osób. W związku z tym, gdyby sąd potrzebował innych informacji, niż wskazanych w pierwszych czterech punktach, to w drodze wskazania pkt 6, czyli „inne istotne dla sądu informacje o przysposabianym lub przysposabiającym”, wypełniłby tę lukę.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Bardzo proszę, czy są uwagi? Poprawka została już zgłoszona do Biura Legislacyjnego, czyli wykreślenie pkt 5. Nie ma głosu w dyskusji, oczywiście poza zgłoszeniem pana ministra Kozdronia. Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Mam nadzieję, że już do końca narażę się pani poseł Kochan. Chcielibyśmy przejść do pkt 4 w § 5: „4) ustalenie relacji między rodzicami biologicznymi przysposabianego a przy-

sposabiającym;”. Po co „biologicznych”? „Ustalenie relacji między rodzicami przysposobianego a przysposabiającym”.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Myślę, że zgoda, pani poseł?

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Ależ oczywiście, zgoda.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Zgoda?

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Absolutna zgoda, panie ministrze.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

To mnie pani zszokowała.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Pan minister także mnie dzisiaj często szokuje.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Są dni, które się dobrze kończą i ten dzień do takich należy, panie ministrze. Dobrze. Jest również zgoda na wykreślenie. Przy czym, czy należałoby zgłosić poprawkę? Zwracam się do Biura Legislacyjnego.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, uznajemy, że to jest uwaga redakcyjna.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Redakcyjna, dobrze. Bardzo dziękuję. Nie ma więcej uwag do pkt 3. Przyjmujemy go z poprawką polegającą na wykreśleniu pkt 5 i zmianie numeracji.

Art. 3, zdanie wstępne? Brak uwag.

Czy są uwagi do pkt 1 w art. 3? Brak.

Czy są uwagi do pkt 2? Nie słyszę, również stwierdzam przyjęcie.

Art. 4, *vacatio legis*. Czy są uwagi?

Poseł Józef Zych (PSL):

W miejsce „biologicznych” często spotykam w orzecznictwie stwierdzenie „rodzice naturalni”.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

O, jak to pięknie brzmi.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Dobrze, nie ma uwag. Stwierdzam przyjęcie.

Przystępujemy do głosowania nad całością sprawozdania. Kto jest za przyjęciem? (7) Dziękuję. Pan poseł Stanisław Pięta głosował za przyjęciem sprawozdania. Również dziękujemy, ale rzeczywiście jest to jak zwykle dowód zrozumienia ze strony pana posła wagi sprawy. Stwierdzam zakończenie procedowania.

Pan poseł Robert Maciaszek przyjmuje rolę sprawozdawcy. Ostatnie słowo, bardzo proszę, bo pracujemy po dwanaście godzin.

Poseł Magdalena Kochan (PO) – spoza składu Komisji:

Chciałabym bardzo serdecznie podziękować, zarówno państwu legislatorom, jak i państwu z Ministerstwa Sprawiedliwości. Przychylność państwa posłów w Komisji miałam okazję odczuć na co dzień. Zdając sobie sprawę z niedoskonałości rozwiązań liczę na to, że je poprawimy, ale dzięki państwa życzliwości zrobiliśmy wielki krok w dobrym kierunku. Bardzo za to dziękuję.

Przewodniczący poseł Witold Pahl (PO):

Raz jeszcze bardzo dziękuję pani poseł. Proszę przygotować się na prace w Senacie.

Zamykam posiedzenie.